

AMKE

AMMATTIOSAAMISEN KEHITTÄMISYHDISTYS

VERKSAMHETSPLAN 2023

Innehåll

Yrkesutbildningens verksamhetsfält

Den offentliga ekonomins nuläge och dess centrala utmaningar

Brist på experter oavsett kriser

Finansieringen för yrkesutbildningen har ökat

Verksamheten 2023

Mot riksdagsvalet

Stärkande av verksamhetsförutsättningarna

Samarbete och strategisk verksamhet

Kommunikation

Evenemang som starkt stöd för intressebevakning

Ekonomi 2023

YRKESUTBILDNINGENS VERKSAMHETSFÄLT

Den offentliga ekonomins nuläge och dess centrala utmaningar

Yrkesutbildningens struktur möjliggör snabba reaktioner på samhällets förändringar och arbetslivets behov, men verksamhetsfältet 2023 är mycket utmanande.

Coronakrisen har utmanat yrkesutbildningen på ett exceptionellt sätt. I slutet av februari inledde Ryssland ett brett anfällskrig mot Ukraina. Följderna syns länge i hela Europa. Världsekonomin störs av energibrist och allmän inflation. Den allmänna recessionsrisken har ökat både i Finland och globalt. Finlands ekonomi påverkas också avsevärt av bristen på arbetskraft och den offentliga skuldsättningen.

Den offentliga ekonomin har mycket snabbt blivit skuldsatt under coronakrisen. Budgetunderskottet uppskattas att fortsätta vidare under 2023–2024 och den offentliga ekonomins skulder överstiga till drygt 70 procent i förhållande till BNP.

Verksamhetsfältets förändringar, särskilt digitaliseringen och den gröna övergången, ställer nya kompetensbehov för anställda. Kontinuerligt lärande behövs i stor grad. I synnerhet behövs lösningar för bristen på arbetskraft i social- och hälsovårdsbranschen och hållbara energilösningar. Genom arbetskrafts- och rekryteringsutbildning kan utbildning riktas snabbt enligt arbetslivets

behov. Med hjälp av examensriktad utbildning säkerställer man däremot tillgången till både personer med baskunskaper och personer med speciell yrkeskunnighet. Till Finland behövs mer arbetskraft från utlandet eftersom den åldrande befolkningens åldersrelaterade offentliga utgifter ökar och arbetskraft räcker inte för arbetsplatserna.

Regeringen har avsevärt ökat ekonomiska satsningar för utbildning och kompetens. Man har också strävat efter att lindra coronakrisens följder genom att rikta finansiering till utbildningen. Den offentliga skuldsättningen, försörjningskvoten som försvagas, kriget i Ukraina och återhämtningen från pandemin håller utsikterna för finansieringen för utbildning och ekonomin i allmänhet osäkra.

Brist på experter oavsett kriser

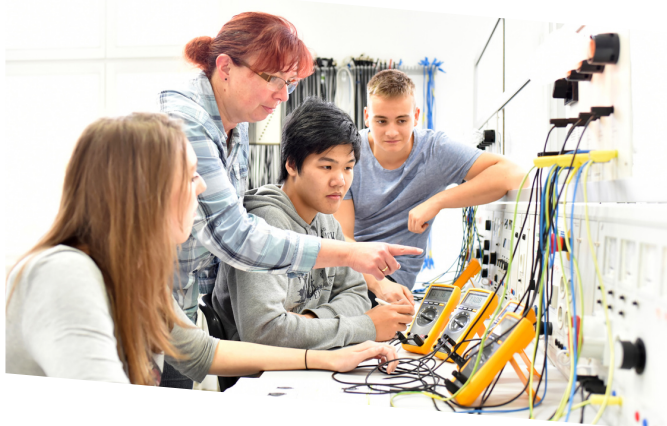
Yrkesutbildningen och yrkeskompetensen erbjuder lösningar för bristen på experter, säkerställandet av tillgången till arbetskraft och tryggheten av förutsättningarna för ekonomisk tillväxt.

Behovet av arbetskraft har ökat snabbt och sysselsättningsgraden har redan ökat till samma nivå som före pandemin. I juli 2022 var sysselsättningsgraden 74 procent och arbetslöshetsgraden 6,4 procent. Sysselsättningens positiva utveckling har fortsatt men blivit långsammare.

Bristen på kompetent arbetskraft har ökat i flera branscher, och det utgör vid sidan om inflationen det största hindret mot ekonomins tillväxt. Å andra sidan finns arbetslösa, särskilt unga, fortfarande ganska mycket. Särskilt stor brist på arbetskraft finns inom social- och hälsovårdsbranschen. Dessutom råder brist på arbetskraft också bland annat inom restaurang-, turism-, maskin- och metallbranschen. Arbetsmarknadens brist på arbetskraft är både kvantitativt och kvalitativt, och behovet av arbetskraft har utvidgats nästan till hela Finland och alla branscher.

Tillfredsställandet av behovet av arbetskraft utmanas bland annat av svag dragningskraft inom många branscher och regionala matchningsproblem. Utmaningarna förknippas ofta med områdenas befolkningsutveckling och arbetskraftens svaga rörlighet. Finland kommer att behöva mer arbets- och kompetensbaserad invandring för att lösa bristen på arbetskraft.

Allt fler arbetsföra personer med mångsidigare bakgrunder behöver grundläggande yrkesutbildning, fortbildning eller omskolning. Dessutom behöver många företag och offentliga arbetsgemenskaper tjänster som förknippas med kompetensutveckling. För arbetsrelaterad invandring har lagstiftningen och de offentliga tjänsterna främjats, men behovet av nya experter från utlandet är omfattande och akut så fler effektiva åtgärder behövs snabbt.

Konkurrensutsatta marknader ökar för kompetens- och utbildningstjänsternas del. Många yrkesutbildningsorganisatörer har svarat på utmaningen genom att bolagisera sin marknadsdrivna verksamhet.

Stora strukturella förnyelser, såsom social- och hälsovårdsreformen 2023 och överföringen av arbets- och näringstjänsterna från staten till kommunerna 2024, ändrar utbildningsanordnarnas verksamhetsfält kraftigt.

Till följd av kriget i Ukraina har flera tiotusentals ukrainare flytt kriget till Finland. Yrkesutbildningen har en viktig uppgift för att stödja integrationen av dessa människor. En del av dem behöver komplettering av yrkeskompetens och undervisning i både finska och svenska. Yrkesutbildningen stöder också sysselsättningen av ukrainare och arbetsgivare i sysselsättningen.

En egen operativ utmaning till yrkesutbildningen medförs av de massiva förvaltningsreformerna. I och med välfärdsområdena ska man säkerställa tillgången till studerandevårdens tjänster i yrkesutbildningen. Reformen av arbets- och näringstjänsterna utmanar å sin sida till exempel genomförandet av arbetskraftsutbildning. Arbetskraftsutbildningen ska grunda sig på transparent och schysst upphandling. Kunderna, oavsett om de är till exempel arbetslösa eller invandrare som behöver integrationstjänster, ska få lämpliga tjänster runtom i Finland.

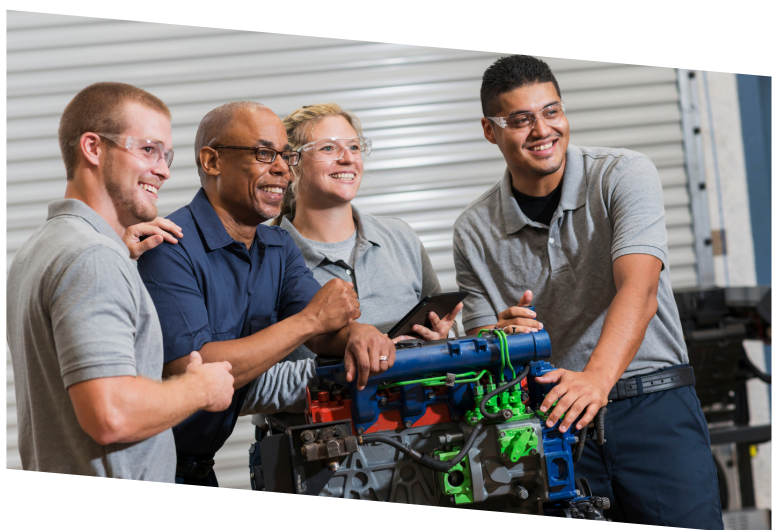
Yrkesutbildningsanordnare som organiserar utbildning var 138 i början av 2022. Eventuella sammangående ska ske enligt utbildningsanordnarnas egen vilja. Samtidigt ska man säkerställa den regionala tillgången till utbildning enligt utbildningsområde.

Finansieringen för yrkesutbildningen har ökat

Utgångspunkten för regeringsprogrammet är att finansieringen efter de betydande nedskärningar som under fem år riktats till yrkesutbildningen stärks. Detta har lyckats relativt bra.

Den mest centrala satsningen riktas som ”framtidsinvestering av engångskaraktär” ett anslag på 250 miljoner euro för undervisnings- och handledningspersonalen. I budgetförhandlingen läggs 50 miljoner euro till budgetramen sedan 2023. På grund av den ekonomiska osäkerheten och den offentliga sektorns kraftiga skuldsättning kan detta anses som framgång ur yrkesutbildningens perspektiv.

Finansieringen för yrkesutbildningen är cirka 2 miljarder euro 2023. Dessutom har det för svårigheter som orsakats av coronan delats ut 52,5 miljoner euro under 2020–2021. Finansieringen har ökats också av en betydande satsning på 118 miljoner euro för att öka mängden närvårdarutbildning under 2020–2023. I allmänhet försvagar flera tidsbegränsningar för finansiering med sina otaliga finansieringsansökningar den effektiva användningen av dem och skapar oändamålsenliga politiska styrverktyg för verksamheten. Yrkesutbildningens indexhöjning är totalt 81,7 miljoner euro under 2020–2023. I takt med ökningen av allmänna kostnader är indexhöjningens roll exceptionellt viktig under de närmaste åren.

Med kostnader som orsakas av utvidgning av läroplikten förknippas fortfarande en stor osäkerhet. I medlemsenkäten som AMKE genomförde våren 2021 ansåg 94 procent av yrkesutbildningsanordnarna att undervisnings- och kulturministeriet bedömning av avgiftsfrihetens kostnader är otillräcklig. AMKE:s mål är att de verkliga kostnader som orsakas av läroplikten ersätts fullt ut till anordnarna.

I budgeten för 2023 är statens andel av anslaget för yrkesutbildning cirka 1 miljard euro. Den kalkylmässiga finansieringen för yrkesutbildning är totalt cirka 2 miljarder euro. Antalet studerande ökade med 30 000 år 2021, så ökningarna av resurserna har under regeringsperioden ökat också effektiviteten.

VERKSAMHETEN 2023

Mot riksdagsvalet

Intressebevakningen domineras av riksdagsval som ordnas i april. I början av året ligger tyngdpunkten på påverkansarbetet inför riksdagsvalet som utförs av AMKE:s medlemmar och intressegrupper. Efter valet påverkar vi regeringsprogrammet så att utbildningspolitik som stärker verksamhetsförutsättningarna för yrkesutbildningen under följande regeringsperiod genomförs.

Våra centrala budskap till riksdagsvalet är:

- ◆ Ungdomars baskunskaper och förmögenhet att studera
- ◆ Kompetensutvecklingen behöver sina resurser
- ◆ Forsknings-, utveckling- och innovationsverksamheten är en del av yrkesutbildningen
- ◆ Ett omfattande nätverk för yrkesutbildning är en förutsättning för områdenas livskraft
- ◆ I arbetsrelaterad invandring behövs yrkesutbildade personer
- ◆ På ständiga lärare växer ingen mossa
- ◆ Digitaliseringen ändrar utbildningen och arbetslivet
- ◆ Yrkesutbildade personer har nyckelroll i hållbar utveckling och grön övergång.

Stärkande av verksamhetsförutsättningarna

Det är viktigt att påverka budgeten för 2024 så att finansieringens realnivå förblir åtminstone på samma nivå som 2023, med beaktande av de ökade kostnaderna. Finansieringen ska vara långsiktig och förutsägbart.

Yrkesutbildningsanordnarna ska kunna lita på finansieringens stabilitet och tillväxt i takt med att utbildningsbehoven ökar.

Genomförandet av läropliktsreformen fortsätter. AMKE påverkar att genomförandet av utbildning som riktas till läropliktiga är så effektivt som möjligt, funktionellt tydligt och ekonomiskt hållbart.

Finansiering för yrkesutbildningen har ersatts måttligt från tidigare års nedskärningar, men klyftan mellan kompetensbehoven och resurserna för dem ökar. Dessutom har de nya förpliktelserna, särskilt den utvidgade läroplikten, skapat nya permanenta utgiftsposter.

AMKE:s mål är att förenkla antalet finansieringsansökningar och genomförandet av dem. Finansieringen ska huvudsakligen beviljas som basfinansiering med allmän täckning.

Undervisnings- och kulturministeriets projekt för utveckling av andra stadiet fortsätter.

Projektet riktar sig till både yrkes- och gymnasieutbildningen. Vad gäller yrkesutbildningen påverkar AMKE att finansieringen för kontinuerligt lärande och läropliktigas utbildning utvecklas som helhet.

UKM inleder en utredning av nätverket för yrkesutbildningsanordnare. Enligt AMKE:s uppfattning ska nätverket fortfarande grunda sig på en modell med flera anordnare och deras neutralitet.

I utvecklingen av andra stadiet ingår ett utvecklingsprojekt för yrkesexamen (sk. Tutke 4) som AMKE deltar i. Arbetsgruppens arbete koncentrerar sig till bättre beaktande av kunskapshelheter som är mindre än examensdelarna och ökning av studerandenas valmöjligheter i yrkes- och specialyrkesexamina.

AMKE främjar yrkesutbildningens hållbara utveckling och gröna övergång genom att delta i styrgruppens och koordinationsgruppens arbete i projektet VASKI – Projekt för en ansvarsfull och hållbar yrkesutveckling som finansieras av Utbildningsstyrelsen och samordnas av Sataedu. Som resultat för projektet skapas en vägkarta för yrkesutbildningens hållbarhet. AMKE är också med i styrgruppen för projektet Kestävän tulevaisuuden ammattilaiset.

Överföringen av arbets- och närings tjänsterna till kommunerna framskrider. Arbets- och närings tjänsterna (inkl. icke-examensinriktad arbetskraftsutbildning) skulle hänvisas till kommunerna som en del av deras statsandel. Även integrationstjänsterna för invandrare, inklusive anskaffningen av integrationstjänster, skulle överföras till kommunerna. AMKE påverkar att en transparent och schysst konkurrens genomförs på marknaden och i reformen av arbets- och närings tjänsterna. Det är viktigt att yrkesutbildningsanordnarna deltar i det nya servicenätverket och producerar lösningar för sysselsättning och kompetensbehov.

Välfärdsområdena inleder sin verksamhet 2023. AMKE påverkar att studerandevårdens tjänster är lättillgängliga. Yrkesutbildningen spelar en central roll i att lösa bristen på skötare, men det krävs ett omfattande samarbete för att öka branschens attraktionskraft.

AMKE påverkar att utnyttjandet av yrkesutbildningen ökas i den arbetsrelaterade invandringen och i integrationsutbildningen för invandrare. Det engelskspråkiga examensutbudet ska utvidgas så att det svarar mot efterfrågan. Tillstånd till examensutbildning på främmande språk ska beviljas när utbildningsanordnaren och arbets- och näringslivet i området har visat att det behövs.

AMKE genomför i slutet av 2022 en medlemsenkät till stöd för intressebevakning, där man kartlägger utbildningsanordnarnas upplevelser och de utvecklingsbehov som lyfts fram av den utvidgade läroplikten, Hux-utbildningen samt mängden undervisning och handledning.

Yhteistyötä ja strategista toimintaa

AMKE:s strategi – Konkurrenskraft med yrkeskunnande – gäller fram till utgången av 2023. Regeringen inleder strategiarbetet under 2023.

Nätverkens treårsperiod slutar i slutet av 2022. AMKE genomför under hösten en medlemsansökan till nätverkens arbetsgrupper för 2023–2025. De nya arbetsgrupperna inleder arbetet i början av året.

Samarbetet med högskolenivån görs tätare och det påverkas särskilt stärkandet av det gemensamma FoU-ekosystemet samt utvecklingen av studievägar från yrkesutbildningen till högskolenivån.

Utöver AMKE:s egen intressebevakning görs intressebevakningsarbetet med Bildningsarbetsgivarna och Kommunförbundet för utbildningsanordnare tätare.

KOMMUNIKATION

AMKEs kommunikation är en viktig del av intressebevakningen och stöder genomförandet av strategin.

Kommunikationsplanen baserar sig på verksamhetsplanens tyngdpunkter. Utöver årsplanen görs en mer detaljerad veckovis plan för sociala medier för marknadsföring av nyheter, bloggar, podcaster och evenemang.

Kommunikationskanalerna är hemsidor, sociala medier, bloggar, podcaster, nyhetsbrev, webinarier, mediemeddelanden och AMKE:s kommunikationsnätverks regelbundna möten.

I meddelandet Ajankohtaista AMKEssa som skickas till utbildningsanordnarna samlas de viktigaste aktualiteterna varannan vecka. Nyhetsbrevet skickas till beställarna ungefär en gång i månaden.

Yrkesutbildningens attraktionskampanj #väylätauki som lanserades 2018 pågår fortfarande. Kampanjens mål för 2023 är att nå grundskolornas åttonde- och niondeklassare samt vuxna.

Finlands Näringsliv EK:s kampanj #IhmistäTarvitaanAina stöder arbetet för yrkesutbildningens attraktionskraft. AMKE verkar som samarbetspartner i kampanjen 2023.

AMKE:s kommunikationsnätverk genomför och utvecklar yrkesutbildningens gemensamma kommunikation. Nätverkets arbetsgrupp planerar tillsammans teman som betonas under verksamhetsåret enligt AMKE:s strategi. Målet är att utveckla gemensamma lösningar för aktuella utmaningar och erbjuda utbildningsanordnarna möjligheter till delning av god praxis och ömsesidigt lärande. I kommunikationsnätverkets eftermiddagsmöten som ordnas en gång i månaden behandlas ett i förhand överenskommet gemensamt och aktuellt tema.

EVENEMANG SOM STARKT STÖD FÖR INTRESSEBEVAKNING

AMKE producerar evenemang både som medlemstjänst och av AMKE Ab som avgiftsbelagd serviceaffärsverksamhet. Evenemangen spelar en viktig roll i föreningens verksamhet. Med hjälp av evenemang kan man stödja intressebevakningens mål genom att dela och öka information om aktuella frågor. Evenemangen är en viktig kanal för erfarenhets- och tankeutbyte, ökning av växelverkan och gemenskaplighet samt möjliggörande av nätverksbildning.

Föreningen äger tillsammans med Ammatillisen aikuiskoulutuksen johtajat ry Utvecklingsbolaget för yrkeskunnande AMKE Oy, vars uppgift är att stödja sina ägares verksamhet och mål genom att producera högklassiga tjänster. I tjänster som produceras ingår för tillfället aktuella seminarier, olika utbildningar samt försäljning och förmedling av förtjänstkorser. Målet är att utveckla de nuvarande tjänsterna samt införa nödvändiga och för målgrupperna nyttiga nya tjänster i utbudet.

Som kostnadsfri medlemstjänst erbjuds webinarserien Ajankohtaista AMKEssa som har inletts 2021. I serien ingår korta informativa webinarier om aktuella ämnen ungefär en gång i månaden eller vid behov. Ajankohtaista AMKEssa-webinarierna är kostnadsfria för medlemsföreningarnas representanter. Webinarier är fallspecifikt öppna också för andra och det tas då ut en liten deltagaravgift. Olika webbevenemang och webinarier produceras kostnadsfritt också för AMKEs nätverk och i samarbete med intressegrupperna.

AMKE päivät
2023

Centrala kostnadsfria evenemang som produceras under 2023 är AMKE-dagarna och Ledarforumen samt aktuella seminarier som är riktade till olika målgrupper. Dessutom ordnar man enligt behov och efterfrågan preciserade utbildningar – huvudsakligen på webben.

Evenemangen genomförs med aktuella och intressanta teman som möjliggör ökning, fördjupning och utbyte av sakkunnighet och information. Evenemangen främjar yrkesutbildningsanordnarnas nätverksbildning och stöder föreningens samhälleliga påverkan och samarbete med medlemmarna. Företagets vision är att vara den viktigaste och intressantaste organisation som producerar evenemang och tjänster för yrkesutbildningsanordnare.

YRKESUTBILDNINGENS FÖRTJÄNSTKORS

AMKE rf:s styrelse beviljar på grundval av utbildningsanordnarens ansökan det gyllene förtjänstkors samt förtjänstkors i silver som ett erkännande för arbete för yrkesutbildningens väl till förtjänta anställda och förtroendepersoner samt representanter för intressegrupper. AMKE Ab sköter försäljningen och marknadsföringen av förtjänstkorsen.

EKONOMI 2023

AMKE:s medlemsavgift fastställs utifrån omsättningen för utbildningsanordnarens yrkesutbildning. Finansieringen för yrkesutbildningen började öka 2018, vilket har påverkat medlemsavgiftsintäkterna positivt. Den allmänna kostnadsnivån har betydligt ökat under de senaste några åren. Den måttliga höjningen av medlemsavgifterna som gjordes 2022 har säkerställt AMKE:s funktionella prestationsförmåga och ekonomiska stabilitet. Kostnadsnivån fortsätter att öka starkt, vilket dock skapar osäkerhet för kommande år.

Medlemsavgiften grundar sig på en basandel på 1 250 euro som är lika stor för alla och en andel på 0,00025 procent av yrkesutbildningens omsättning med två års dröjsmål.

Medlemsavgiften är minst 2 200 euro och högst 22 000 euro.

”I omsättningen ingår all statsandelsbaserad yrkesutbildning och yrkesutbildning i form av arbetskraftsutbildning. Dessutom utgörs omsättningen av forskning, utbildning och innovationer, projektaktiviteter samt affärsverksamhet med anknytning till yrkesutbildning (inklusive de företag som ägs av utbildningsanordnarna i förhållande till ägarandelen), såsom till exempel utbildningsexport eller affärsverksamhet som bedrivs av anordnaren och som fungerar som en inlärningsmiljö för studerande (t.ex. restaurangverksamhet). I den mervärdesskattepliktiga verksamheten beaktas omsättningen efter avdraget av mervärdesskatten.”

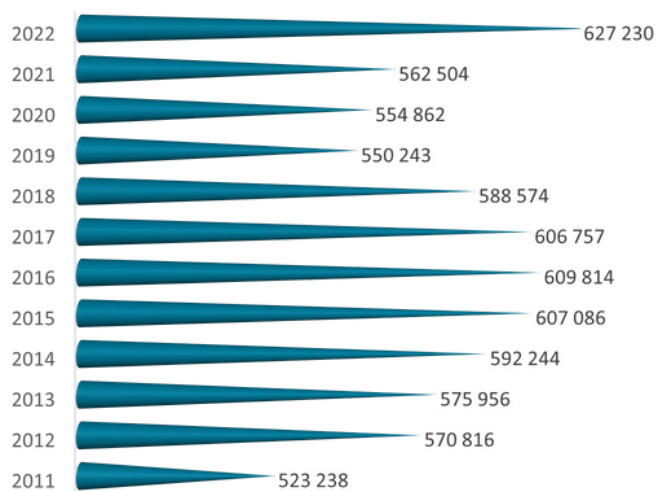
AMKE har 85 medlemmar och en stödmedlem Oppiva Invest Oy.

Antalet anställda är fem årsverken och evenemangsproducentens arbetsinsats på 40 procent.

Yrkesutbildningens attraktionskampanj Väylät Auki har tillsammans med yrkesutbildningsanordnarna etablerats som uppskattad basverksamhet. Väylät Auki-verksamheten har under flera år finansierats från utvecklingsfonden. Eftersom det är fråga om ett samarbete med yrkesutbildningsanordnarna, har de läroanstalter som är med betalat för en del av kostnaderna.

Utvecklingsfondens förmögenhet håller dock på att minska och den kan inte längre användas för att långsiktigt finansiera Väylät auki-verksamheten. Av denna orsak blir man tvungen att under de kommande åren höja betalningsandelen för de läroanstalter som är med i verksamheten.

Utvecklingen av medlemsavgifter

Ökning av lönekostnaderna och den allmänna kostnadsnivån orsakar klart tryckt på AMKE:s ekonomi. Under coronatiden blev man van vid att genomföra distansmöten. Vad gäller distans- och närmöten strävar man efter ändamålsenlighet. Närmöten blir dock betydligt vanligare, vilket också orsakar klart tryck på kostnaderna.

I budgeten för 2023 beräknas medlemsavgiftsintäkterna vara 650 000 euro, vilket är 20 000 euro högre än i budgeten för 2022. Det beräknas att yrkesutbildningens positiva resultatutveckling fortsätter och att medlemsavgiftsintäkterna skulle öka med cirka tre procent. Dessutom framställs att det för yrkesutbildningens attraktionskampanj Väylät auki tilldelas 30 000 euro från utvecklingsfonden. Dessutom ansöks det för den gemensamma kampanjen om en andel på 40 000 euro av de medlemmar som är med i den. Den totala budgeten är 720 000 euro.

En liten höjning av medlemsavgifterna beräknas kompensera för ökningen av utgifterna på grund av att kostnaderna ökar, och målet är ett nollresultat för 2023.

BUDJET 2023

ORDINARIE VERKSAMHET	2023	2022	2021	2020
Kostnader				
Löner och övriga personalkostnader	430 000	420 000	390 000	390 000
Mötesarvoden och arvodesreserv	60 000	40 000	35 000	
Hyses- och lokalkostnader	27 000	28 000	27 000	25 000
Resekostnader	18 000	15 000	20 000	20 000
Mötes- och evenemangskostnader	25 000	30 000	25 000	31 000
Kommunikation	30 000	30 000	25 000	23 000
Inköpta tjänster	47 000	50 000	50 000	40 000
Kontorskostnader	13 000	15 000	11 000	10 000
Väylät auki	70 000	80 000	80 000	80 000
Ordinarie verksamhet totalt	720 000	708 000	663 000	619 000
ANSKAFFNING AV MEDEL				
Intäkter från medlemsavgifter	650 000	630 000	588 000	540 000
Väylät auki (utbildningsanodnare)	40 000	40 000	40 000	40 000
Väylät auki (upplösning av utvecklingsfond)	30 000	40 000	40 000	40 000
Anskaffning av medel totalt	720 000	710 000	668 000	620 000
RESULTAT	0	2 000	5 000	1 000

AMKE

AMMATTIOSAAMISEN KEHITTÄMISYHDISTYS

Södra Kajen 10
00130 Helsingfors

amke@amke.fi

www.amke.fi

[@amke_ry](https://www.instagram.com/amke_ry)

September 2022

Publikationens layout
Marita Hanssen
AMKE